

Установяване на кредиторите на
несъстоятелността
Органи на производството по
несъстоятелност

ноември 2025г.

Костадинка Недкова

Кредитори на несъстоятелността

- Кредитор – **титуляр на вземане** (независимо от основаниято и момента на възникване)- чл. 15, ал.1 ЗНФЛ
- Права, различни от вземания - вещни и преобразуващи, не се предявяват;
- **Обезпечен кредитор** – по чл. 16, ал. 1, т. 1 и т. 2 ЗНФЛ (запазват се обезпеченията – чл. 15, ал. 3 ЗНФЛ)
 - учредени са ипотека или залог върху масата на несъстоятелността (секвестрируемото имущество на длъжника) в полза на същински кредитор на длъжника;
 - право на предпочтително удовлетворяване по чл.16, ал.1, т.1 ЗНФЛ има и същински кредитор с право на задържане върху вещь от масата на несъстоятелност;
- Когато длъжникът обезпечава чужд дълг – ипотекарният / зложният кредитор не предявява вземания, тъй като не е кредитор на длъжника, а на трето лице – чл. 717н ТЗ

Видове вземания

- **Според времето на възникване:**

- **Стари** - възникнали **до** датата на ОПН:

- **решение № 172** от 19.03.2021г. по т. д. **№ 2504/2019г.** на II т.о. на ВКС – публично вземане, дължимо за период преди датата на ОПН срещу длъжника, но установено с акт за установяване на публично вземане след тази дата, следва да се квалифицира по чл.722, ал.1, т.6 ТЗ - т. е. като старо вземане.

- **Нови** - възникнали **на и след** датата на ОПН – **чл. 41 и чл.55, ал.1, т.1 ЗНФЛ:**

- плащане на падежа – чл. 41 , вр. чл. 37 ЗНФЛ;

- удовлетворяване на новите вземания в по - преден клас от старите вземания по чл. 16 ЗНФЛ (новите вземания са в т. 6, а старите необезпечени са в т. 7) при сметка за разпределение след осребряване;

- не са предмет на плана за погасяване - чл. 55, ал. 1, т. 1 ЗНФЛ (третират се в плана само вземания възникнали **преди** ОПН), като по реда на чл.62, ал.1, т.2 ЗНФЛ длъжникът се осъжда да ги заплати с решението за утвърждаване на плана, при условие че няма неприключило производство по чл. 48 ЗНФЛ;

- не се погасяват по Глава осма – чл. 104, ал. 1, т. 5 ЗНФЛ;

Видове вземания

- **Според необходимостта от предявяване:**

- предявяеми вземания - чл. 43 ЗНФЛ

- служебно вписани вземания – чл. 44 ЗНФЛ – установени с влязъл в сила акт публични вземания

- **Предявяване на вземанията:**

- същност - молба за приемане на вземането в производството по несъстоятелност (не за осъждане на длъжника);

- отграничение от други действия- волеизявление отправено към синдика;

- **Давност на вземанията- чл.17 ЗНФЛ:**

- Давността спира да тече от подаване на молбата по чл. 32 ЗНФЛ за ОПН до изтичане на срока за предявяване на вземанията (за старите вземания)– чл. 17, ал. 1 ЗНФЛ;

- С предявяване на вземане (старо или ново)– давността се прекъсва и спира да тече докато трае производството по несъстоятелност - чл. 17, ал. 2, изр. 1-во ЗНФЛ; Установените с влязъл в сила акт публични вземания се считат предявени - чл. 45, ал.1, изр. 2-ро ЗНФЛ (ако актът е влязъл в сила преди ОПН, давността се счита прекъсната и спряна от обявяване на решението по чл. 35, ал. 1 ЗНФЛ в РН; вземанията се вписват служебно от синдика по чл. 44 ЗНФЛ);

- Ако предявеното вземане не бъде прието в производството по несъстоятелност, давността не се смята прекъсната, като спирането не се заличава (например няма влязло в сила решение по чл. 47- 48 ЗНФЛ, с което е установено несъществуването на вземането и производството по несъстоятелност се прекрати с решение по чл.86, ал.1, т.1 ЗНФЛ поради недобросъвестност на длъжника);

Съдържание на молбата за предявяване и приложения към нея– чл. 43, ал. 2 ЗНФЛ

- име / наименование на кредитора;
- основание и размер на вземането (период при периодични вземания);
- обезпечения / привилегии;
- съдебен адрес (по седалището на съда);
- банкова сметка;
- писмени доказателства;
- име и адрес на представителя и пълномощно при упълномощаване;
- субсидиарно приложение на чл. 129 ГПК, вр. чл. 29 ЗНФЛ

Срокове за предявяване на вземанията

- **Стари вземания** - възникнали **до** датата на решението за ОПН:
 - предявяват се в 3-месечен преклузивен срок от обявяване на решението за ОПН – чл.43, ал.1 ЗНФЛ;
 - с изтичане на преклузивния срок се погасява правото на принудително изпълнение, а не материалното право (кредиторът не може да получи удовлетворение в производството по несъстоятелност)
 - **Определение № 20 от 31.07.2020г. по ч. т. д. № 433/2020г. на II т. о. на ВКС** – ако актът за установяване на публично вземане е издаден за стари вземания след изтичане на сроковете за предявяване на стари вземания (по чл. 685 и чл. 688, ал.1 ТЗ), последните не намират приложение, тъй като процедурата за издаването на акта за публично вземане, явяваща се условие за предявяването му, не е приключила.
- **Нови вземания** - възникнали **на и след** датата на решението за ОПН:
 - изпълнение на падежа - чл. 41, вр. **чл. 37** ЗНФЛ;
 - ако няма изпълнение на падежа - предявяване по чл. 41 ЗНФЛ до прекратяване на производството по несъстоятелност;

Негативни последици по чл. 90 ЗНФЛ за ВСИЧКИ ВЗЕМАНИЯ

- **Правилото** – при прекратяване на производството по чл. 86, ал.1, т. 2 и 3 ЗНФЛ, се погасява материалното право, което не е било предявено / неупражнените в производството права:
 - решение № 9/06.06.2016г., т. д. № 3773/ 2014г., I т.о. на ВКС:
 - в чл.739, ал.1 и 2 ТЗ е предвидено самостоятелно основание за погасяване на права и вземания, извън общото гражданско право, с което е изразена законодателната воля, посочените права и вземания да се считат за несъществуващи в правния мир;
- **Изключението** – не се погасява материалното право при прекратяване на производството с решение по чл. 36, ал. 3 ЗНФЛ (не е възобновено след спиране) и чл.86, ал.1, т.1 ЗНФЛ (прекратено поради недобросъвестност след ОПН);
- **Приложение на чл.90 ЗНФЛ и при утвърден план за погасяване само относно старите вземания:**
 - решение № 41 от 25.06.12 г. по т. д. № 138/11 г. на I т .о. ВКС- непредявяването на вземане, което не е било платено на своя падеж и е възникнало след датата на откриване на производството по несъстоятелност и преди приключването му с утвърден от съда по чл. 613 ТЗ оздравителен план (ново вземане), не само не представлява пречка да се води осъдителен иск срещу същия длъжник след прекратяване на производството, но и предявяването на този иск представлява законоустановена възможност за събирането на това вземане.

Служебно вписвани вземания по чл. 44 ЗНФЛ

- Публични вземания (легално определение в чл. 162 ДОПК), установени с влязъл в сила акт;
- Недопустимо е служебно приемане на публични вземания, ако актът за установяването им не е влязъл в сила, както и на други видове вземания (ако такова е налице, съдът по свой почин ще постанови изключването от списъка на вземането с решението по чл.47 ЗНФЛ, независимо, че няма възражение);
- **НАП** - процесуален субституент на държавата и общините във всички производства по несъстоятелност за публични държавни и общински вземания – **чл. 164, ал. 3 ДОПК и чл. 3, ал. 1, т. 10, ЗНАП**;
- Способи на установяване от синдика на влезлите в сила актове относно публични вземания чрез:
 - упражняване от синдика на правомощията му по чл. 38 ЗНФЛ (искане за съдействие от длъжника);
 - искане от синдика до НАП да му се предоставят влезлите в сила актове за установяване на публични вземания;
- НАП не е лишен от правото да предяви публичните вземания;

Списъци

- **Същност** – решения на синдика относно съществуването / несъществуването на вземанията, обезпечението, привилегиата им
- **Видове** /основни и допълнителни/ - чл. 45, ал. 1 и 4 ЗНФЛ:
 - на приетите предявени вземания;
 - на неприетите предявени вземания;
 - на служебно приетите вземания;
- **Срокове за изготвянето им:**
 - *основни* списъци за *старите* вземания по чл. 45, ал. 1 ЗНФЛ – 7-дневен от изтичане на 3-месечния срок по чл. 43, ал. 1 ЗНФЛ; може да се удължи срока по чл. 29 ЗНФЛ, вр. чл. 62 ГПК;
 - *допълнителни* списъци за *нови* вземания - **решение № 112 / 22.10.2010г., т. д. № 191 / 2010г., I т.о. на ВКС;**
- **Специални правила за изготвяне на списъците във връзка с публичните вземания:**
 - Публично вземане, установено с влязъл в сила акт – чл. 164, ал. 4 ДОПК - се приема и не може да се оспорва (**решение № 43 / 20.06.2014г по т.д. 2471 / 2013г. I т.о. на ВКС**);
 - Публично вземане, установено с невлязъл в сила акт – приема се под условие (условието е влизане в сила на акта) - чл. 164, ал. 5 ДОПК

Списъци (продължение)

- **Съдържание на списъците** – чл. 45, ал. 1 ЗНФЛ:
 - дата на предявяване на вземането;
 - индивидуализация на кредитора (на титуляра на вземането);
 - основание на вземането;
 - размер на вземането;
 - обезпечение (ако е предявено вземането като обезпечено с ипотека, залог) и привилегия (клас, ред на удовлетворяване на вземането) по чл. 16 ЗНФЛ;
- **Оповестяване** на списъците (незабавно след съставянето им) – чл. 45, ал. 3 ЗНФЛ:
 - в канцеларията на съда;
 - обявяване в РН;
- **Решение** № 28/24.07.2019г. по т. д. № 1795/2018г., II т.о., ВКС:
 - **синдикът** за времето, за което изпълнява функциите на синдик в конкретно производство, **не може да предяви** вземането за неизплатено **текущо възнаграждение**;
 - ако възнаграждението е отчетено и изплащането е разрешено от съда по несъстоятелността, вземането се включва в сметка за разпределение.

Възражения срещу списъците

- **Преклузивен срок:**
 - 14-дневен от обявяване на списъка в РН.
- **Компетентен съд:**
 - съдът по несъстоятелността
- **Активна легитимация:**
 - длъжникът / кредитор (при наличие на правен интерес)
- **Предмет:**
 - списъците на синдика;
- **Основания:**
 - съществуване / несъществуване на вземането (основание / размер);
 - обезпечението / привилегията (вкл. като самостоятелно основание - чл. 46, ал. 1, изр. 2-ро ЗНФЛ)
 - Решение № **185** / 10.12.2014г., т.д № 3199 / 2013г. I ТО, ВКС;
 - Определение № **374** / 13.06.2014г., ч.т.д. № 599 / 2014г. II ТО, ВКС;

Възражения срещу списъците (продължение)

- **Възражение за погасителна давност:**

1/ Кредитор, на основание чл.134 ЗЗД, може да упражни правото на възражение на длъжника за изтекла погасителна давност спрямо вземането на друг кредитор, тъй като това право няма строго личен характер

- Тълкувателно решение № 4 от 17.12.12 г. по тълк. д. № 4/12 г. на ОСГК на ВКС, според което позоваване на придобивна давност може да бъде направено и от кредиторите на длъжник при негово бездействие.

2/ Синдикът не може да упражни правото на възражение на длъжника за изтекла погасителна давност – чл.120 ЗЗД

Неспорими вземания

1/ Публични вземания, установени с влязъл в сила акт
- чл. 164, ал. 4 ДОПК и чл. 46, ал. 3 ЗНФЛ

- Решение № 43 от 20.06.14 г. по т. д. № 2471/13 г. на I т. о. на ВКС)- забраната чл. 164, ал. 4 ДОПК не обхваща оспорване на публичното вземане, установено с акта, основаващо се на нововъзникнали факти, които не са преклудирани от задължителната сила на влезлия в сила акт за установяване на публично вземане, каквото например е настъпило след влизане в сила на акта погасяване на публичното вземане чрез някои от способите, очертани в чл. 168 ДОПК - чрез плащане, прихващане, опрощаване, изтичане на абсолютната давност и т.н;

2/ Вземания, установени с влязло в сила решение,
постановено след датата на решението за ОПН, по което е взел участие синдикът – чл. 46, ал. 3 ЗНФЛ

- при постановяване на решение по заварено от ОПН съдебно производство по чл. 39, ал. 3 ЗНФЛ, с предмет парично вземане към длъжника, обезпечено с имущество на трети лица, синдикът не участва.

Производството по чл. 46 ЗНФЛ за разглеждане на възраженията и акт на съда

- **Становище на синдика:**
 - в 3-дневен срок от получаването на възражението, най-късно - датата на откритото съдебно заседание;
- **Разглеждане в открито заседание** (по възможност всички възражения) с призоваване чрез РН **с участието на:**
 - длъжник (винаги е страна, тъй като е страна по материалното правоотношение);
 - синдик (като орган, подобно на прокурора по чл.26 ГПК)
 - кредитор, чието вземане е спорното;
 - възразил кредитор (ако има такъв) за свое или чуждо вземане;
- **т.4** от ТР № 1 / 2017 г. на ОСТК на ВКС
Производството по чл.692, ал.3 ТЗ (по възраженията) :
 - **спорно** производство;
 - **определението по чл. 692 ТЗ не формира СПН (по ЗНФЛ се постановява решение, което формира СПН);**
 - разрешава се спор относно съществуването на вземането / обезпечението; привилегията му;
 - допустими са **всички доказателствени средства;**
 - **целта е да се избегне иска по чл. 694 ТЗ и неравнопоставеност на кредиторите;**

Произнасяне на съда по списъците

- **Съдът по несъстоятелността се произнася с решение, което се обявява в РН:**

1/ при наличие на възражение/я – чл. 47, ал. 1 ЗНФЛ:

- след разглеждане на възраженията в открито съдебно заседание;

- решението се постановява в 14 - дневен срок от заседанието;

- при неуважаване на възраженията се одобрява списъка на приетите вземания (два вида могат да са: приети предявени или служебно приети вземания);

- при уважаване на възражение се изменя списъка на приетите вземания (включва се или се изключва вземане от списъка);

2/ при липса на възражения – чл. 47, ал. 2 ЗНФЛ:

а/ служебна проверка за неравноправни клаузи;

- при липса на неравноправни клаузи - одобрява списъка на приетите вземания (предявени / служебно приети) в закрито заседание;

б/ при служебно констатирана неравноправна клауза – прилагат се правилата както, ако би било направено възражение от длъжника – призовават се длъжника, кредитора и синдика в о.с.з., с указания до страните, че ще се разгледа евентуалната неравноправност на клаузата/те и осигуряване на възможност на същите да ангажират на доказателства; на потребителя се указва и възможността да се откаже от защитата по Директива 93/13.

Практика на СЕС за потребителска защита в производство по несъстоятелност

- **Решение на СЕС от 03.07.2025г. по дело C-582/23**

- открито производство по несъстоятелност на ФЛ – потребител;

- одобрен списък на вземанията от съдия-комисар с включено вземане на банка по договор за ипотечен кредит, индексирани в швейцарски франкове без да е извършена проверка за неравноправни клаузи;

- няма възражение срещу списъка от длъжника – потребител в законоустановения срок и същият е признал вземанията;

- по-късно ФЛ- длъжник възражава за наличие на неравноправни клаузи, които водят до нищожност на договора;

Разяснения на СЕС:

- При наличие на правни и фактически обстоятелства, националният съд е длъжен служебно да преценява неравноправния характер на договорните клаузи, попадащи в приложното поле на Директива 93/13 и по този начин да компенсира неравнопоставеността, съществуваща между потребителя и продавача или доставчика- т.36;

Практика на СЕС за потребителска защита в производство по несъстоятелност **C-582/23**

- Редът, по който се преценява евентуалната неравноправност на договорна клауза се урежда от вътрешния правов ред на всяка държава членка, като следва да се спазят принципите на равностойност и ефективност – т.40;
- Специфичните характеристики на производствата не могат да представляват фактор, който би могъл да засегне правната защита, от която трябва да се ползват потребителите по силата на разпоредбите на Директива 93/13- т.42;
- Фактът, че длъжникът е признал вземанията и не е възразил пред съдията – комисар не може да се разглежда като доброволен и информиран отказ от защита по директива 93/13.
- След като не е имало проверка за неравноправността на договорните клаузи, от които произтичат вземанията в одобрения от съдията – комисар списък на вземанията, съдът по несъстоятелността трябва да прецени евентуалната неравноправност на клаузите и да изведе необходимите последици- т.56-57;
- **Не се допуска национална правна уредба**, според която съдът по несъстоятелността да е обвързан от одобрен списък на вземанията, поради което не може да преценява неравноправността на клаузите в договора за кредит, нито да прави изменения в този списък- т.1 от диспозитива

Защита при произнасяне от синдика по предявено вземане

- Синдикът трябва да се произнесе с допълнителен списък по това предявено вземане;
- Защитата на кредитора не е чрез възражение, тъй като няма произнасяне на синдика.
- Ако се подаде от кредитора възражение, се приравнява на молба за произнасяне, като се указва на синдика да се произнесе чрез включването му в списък / списъци (може част от вземането да се включи в списъка на приетите предявени вземания, а другата част от вземането – в списъка на неприетите предявени вземания)
- **Определение № 465 / 11.08.2017 г. по т.д. № 1224/ 2017 г. на ВКС, II т.о. (възражение от предявилия вземането кредитор)**
 - становището на синдика за неприемане на вземането **се приравнява на списък на неприети вземания;**
 - правен интерес от възражението има само предявилият го кредитор;
 - не е необходимо включване на вземането в списъка на неприетите вземания и обявяването му в ТР;
 - разглежда се възражението на кредитора с участието на синдика и длъжника;

Защита на кредитор с вземане по чл. 44 ЗНФЛ, което не е служебно прието

- Кредитор (държавата и общината чрез НАП – чл.164, ал.3 ДОПК) с **публично вземане по чл. 44 ЗНФЛ**, което **не е служебно прието от синдика**:
 - принципно няма право на възражение, тъй като няма произнасяне на синдика;
 - защитата е чрез предявяване на вземането;
 - възражението срещу невключване на вземането в списък на служебно приети вземания – представлява предявяване на вземането – вкл. по чл.45, ал.1, изр. 2-ро ЗНФЛ публичното вземане се счита предявено, ако актът е влязъл в сила;
 - указания на съда до синдика да се произнесе по предявяването;
 - синдикът включва вземането в списъка на предявените приети / неприети вземания (например при настъпване на правопогасяващи факти като плащане след влизане в сила на акта)

Обжалване на решението по чл. 47 ЗНФЛ

- **Право на въззивна жалба по чл.48, ал.1 ЗНФЛ** – съобразно изхода на производството по чл. 46 - 47 ЗНФЛ:

1/ кредитор за свое неприето от съда вземане:

- възражението му срещу неприемането не е уважено (вкл. от синдика в списъка на неприетите вземания);
- вземането е изключено от списъка на приетите вземания по възражение на длъжник /друг кредитор (в тази хипотеза кредиторът не е подавал възражение срещу списъка)

2/ кредитор срещу прието от съда вземане на друг кредитор:

- възражението му срещу приемане от синдика на вземането на друг кредитор не е уважено от съда;
- възражението на друг кредитор срещу неприемане на вземането му е уважено от съда;

3/ длъжник срещу прието вземане на кредитор

- възражението му срещу приемане от синдика на вземането на кредитор не е уважено от съда;
- възражението на кредитор срещу неприемане на вземането му е уважено от съда

Обжалване на решението по чл. 47 ЗНФЛ (продължение)

- **Преклузивен срок** – чл.48, ал.2 ЗНФЛ
-14-дневен от обявяване на решението на съда по чл. 47 ЗНФЛ;
- **Обжалва се** съществуването / несъществуването на вземането / обезпечението / привилегията (каквото може да е предмет на възражението, може и да е предмет на жалбата);
- **Разглеждане:**
 - с участието на:
 - длъжника и синдика;
 - кредиторите – жалбоподатели (ако има такива)
 - кредиторите, чийто вземания са оспорени;
 - писмените доказателства трябва да се представят с жалбата;
 - разглеждане на всички жалби в едно съдебно заседание (т.е. жалбите се разглеждат заедно в едно производство);
 - призоваване чрез РН 14 дни преди деня на заседанието – чл. 28, ал. 3 ЗНФЛ;

Обжалване на решението по чл. 47 ЗНФЛ

- **Встъпване като трети лица помагачи на кредитори с приети вземания (ако не е главна страна):**
 - по арг. на чл. 18, ал. 1 ЗНФЛ „кредитори с приети вземания“ са тези с безспорните вземания;
 - могат само да встъпят, но не и да бъдат привлечени;
 - до приключване на съдебното дирене във въззивната инстанция – съответно приложение на чл. 218 ГПК;
 - правен интерес има да помага на длъжник /кредитор срещу жалба на друг кредитор, който иска да установи съществуване на негово неприето вземане.
- **Синдикът има право:**
 - право на отговор на въззивна жалба (няма право на въззивна жалба)
 - да ангажира / оспорва доказателства;
 - право на касационна жалба и на отговор на касационна жалба;
- **Касационно обжалване на въззивното решение**– чл. 27, ал. 2 ЗНФЛ
- **Установително действие на влязлото в сила решение по чл.48 ЗНФЛ спрямо длъжника, всички кредитори и синдика**– чл. 48, ал. 5 ЗНФЛ (корективно тълкуване – вместо „решението на въззивния съд“ – „влязлото в сила решение“)

Предявяване на старо вземане след изтичане на преклузивния срок

- **Съдът следи служебно за допустимостта на молбата за предявяване:**
 - при недопустимост – молбата за предявяване се оставя без разглеждане;
 - разпореждането подлежи на едноинстанционен контрол пред съответния окръжен съд по чл. 27, ал.1 ЗНФЛ;
- **Ако синдикът е включил вземането в някой от списъците:**
 - съдът служебно (без възражение) го изключва с решение от списъка и оставя без разглеждане молбата за предявяване като просрочена;
 - решението подлежи на двуинстанционен контрол;
- **Ако съдът одобри с решение по чл. 47 ЗНФЛ списъка, в който е прието вземане, предявено след преклузивния срок:**
 - при инстанционен контрол на решението съдът отменя решението по чл. 47 ЗНФЛ поради просрочие на молбата за предявяване и изключва вземането от списъка на приетите вземания;

Цесия на прието вземане

- частно правоприемство по време на висящността на производството по универсалното принудително изпълнение - чл. 429, ал.1 ГПК;
- не се изготвя нов списък относно цедираното вземане;
- правното действие на цесията се зачита без нарочен акт на съда по несъстоятелността, ако тя е съобщена на длъжника от цедента (от цесионера като пълномощник на цедента) – чл. 99, ал. 3 и ал. 4 ЗЗД:
 - при провеждане на събрание на кредиторите
 - при изготвяне на сметка за разпределение.

Цесия на прието **обезпечено** вземане

- цесията прехвърля на цесионера привилегиите /общи и особени/ и обезпеченията, ако не е уговорено друго – чл.99, ал.2 ЗЗД
- ипотека – цесията с нотариална заверка на подписа и вписване в Агенцията по вписванията – чл.171 ЗЗД
- реален залог - вещта трябва да се предаде на цесионера – чл.150, ал.1 ЗЗД
- право на задържане – цесионерът да осъществява фактическата власт върху вещта

Суброгация в прието вземане

Фактически състав на суброгацията (законна или договорна):

1. **плащане на чужд дълг** от трето лице (вкл. плащане на задължението от личните гаранти-поръчител, авалист, банков гарант)
2. съществуване на **регресно право** на третото лице (забрана за неоснователно обогатяване; акцесорен характер на суброгацията спрямо регресното вземане на третото лице);
3. **останалите елементи от ФС** на суброгацията (при общия състав **по чл. 74 ЗЗД- „правен интерес”** на 3-то лице от плащането; специални състави в закона; договор за суброгация)

Регресно право на третото лице

- фактическият състав, от който възниква регресното право, е различен
 - мандатен договор;
 - чл.61 ЗЗД;
 - неоснователно обогатяване;
- на кой фактически състав се позовава третото лице относно регреса зависи от твърдяните от него факти;
- ФС на регреса е от значение за разпределение на доказателствената тежест по правилата на чл. 154, ал. 1 ГПК (при наличие на законови презумпции - чл.154, ал.2 ГПК)

Плащане от съдлъжник

- **Доказателствената тежест** се носи от третото лице **относно**:
 - факта на плащането;
 - качеството му на съдлъжник (договор с кредитора, с който третото лице и длъжника са се задължили солидарно; договор за встъпване в дълг)
- **Третото лице се ползва от презумпцията** на чл.127, ал.1 ЗЗД – „по равно”
 - ако твърди регресно право с **по-голям обем** от този по чл. 127, ал. 1 ЗЗД – носи тежестта на доказването му (доказване на вътрешните отношения между 3-то лице и длъжника, напр. само длъжникът се е ползвал от дадения от кредитора кредит);

Плащане от съдлъжник /продължение/

- Доказателствената тежест се носи **от длъжника / другите кредитори** на несъстоятелността относно **оборване на презумпцията** по чл.127, ал.1 ЗЗД чрез:
 - доказване на факти, които изключват изцяло наличието на регрес (договор за **дарение** между длъжника и третото лице; 3-то лице плаща на кредитора, защото има **дълг към длъжника**);
 - доказване на факти, които сочат на по-малък обем (размер) на регресно право от това по чл. 127, ал.1 ЗЗД;

Спор за съществуването / обема на правото на суброгация **при индивидуалното изпълнение по ГПК:**

- встъпилото в правата на кредитора трето лице се **конституира с акт на СИ** като вискател по изпълнителното дело при условията на чл. 429, ал. 1 ГПК;
- **при спор** относно суброгацията (регресното право) **защитата е по исков ред;**

Установяване съществуването / обема на правото на суброгация **в_производството по несъстоятелност:**

- чрез процедурата по предявяване и приемане на вземанията се признава право на принудително изпълнение;
- принципна забрана за завеждане на нови дела срещу длъжника;
- при спор за вземане срещу длъжника - производство по разглеждане на възражение в процедурата по приемане на вземанията; съответно обжалване по реда на чл. 48 ЗНФЛ

Спор за съществуването / обема на правото на суброгация /продължение/

- кредиторът, на който се твърди, че е платено, може да оспори наличието на плащане;
- оспорване на наличието или обема на регресното право на третото лице към длъжника (от длъжника или друг кредитор);
- оспорване на останалите елементи от ФС на суброгацията (от длъжника; от друг кредитор);

Суброгация

- Молба на третото лице за встъпване в правата на удовлетворения кредитор (функция е от възникналото с плащането ново право - на регрес) с доказателства за суброгацията; приравнява се на молба за предявяване на свои права
- Актът е на синдика – включване в списък на приети / неприети вземания (не може да се преразглежда въпросът дали вземането на удовлетворения кредитор е възникнало- то е прието);
- При спор – защитата е по чл. 46 и чл. 48 ЗНФЛ;
- Предотвратява се възможността за противоречиви разрешения на спора относно правата на третото лице при провеждане на събрание на кредиторите или при удовлетворяване чрез множество сметки за разпределение;

Органи на несъстоятелността

- **Задължителни органи в производството по несъстоятелност:**
 - **Синдик**
 - **Събрание на кредиторите**

Синдик - общи предпоставки за назначаване

- физическо лице, което отговаря на изискванията на чл. 655, ал.1 и 2 ТЗ - чл. 19, ал. 1 и 2 ЗНФЛ;
- включено в обнародван в ДВ, одобрен от министъра на правосъдието списък на лицата, които могат да бъдат назначавани за синдици (вкл. да не е изключено от този списък или временно отстранено от списъка по чл.655а, ал.2 ТЗ; промените на списъка се обнародват в ДВ) след положен изпит;
- да има завършено висше юридическо или икономическо образование и стаж по специалността не по-малко от 5 години (условие и за включване в списъка на министъра на правосъдието); **изискване и при ДСИ-синдик**
- да не е осъждано като пълнолетен за умишлено престъпление от общ характер, освен ако е реабилитирано; **изискване и при ДСИ-синдик**
- да не е невъзстановен в правата си несъстоятелен длъжник; **изискване и при ДСИ-синдик**

Синдик - общи предпоставки за назначаване (продължение)

- да не е прилагана спрямо него мярка по чл.65, ал.2, т.11 от Закона за банките (обн., ДВ, бр. 52 от 1997 г.; отм., бр. 59 от 2006 г.; по разпореждане на БНБ банката е освободила лице, което е оправомощено да управлява или представлява банката) *или* по чл.103, ал.2, т.16 ЗКИ (по разпореждане на БНБ банката е освободила лице, което е оправомощено да управлява или представлява банката, както и членове на УС, СД или НС, вкл. и лица от висшия ръководен персонал или други администратори на банката); **изискване и при ДСИ-синдик;**
- да не е освобождаван като синдик на основание чл.657, ал.2 ТЗ или по чл. 29, ал.1, т.6 или 7 и чл.44, ал.3 ЗБН (извадено от списъка на синдиците, воден от Централната банка; освободено от ФГВ заради неизпълнение на задълженията си или ако с действията си застрашава интересите на кредиторите), освен ако след освобождаването му отново е включен в списъка на министъра на правосъдието;

Синдик - предпоставки за назначаване по конкретното дело – чл. 655, ал. 2 ТЗ, приложими и за ДСИ

- да не е съпруг на длъжника или на кредитор и няма родство с тях по права линия, по съребрена линия - до шеста степен, а по сватовство - до трета степен;
- да не е кредитор в производството по несъстоятелност с изключение за вземането за възнаграждение като синдик в това производство;
- да не се намира с длъжника или с кредитор в отношения, които пораждат основателно съмнение за неговото безпристрастие, включително да не ги е представлявал в последните три години преди назначаването си (по ТЗ – преди встъпването си) в длъжност.

Синдик – назначаване и оповестяване

- предварително съгласие за назначаването му и декларация по чл. 21, ал. 2 ЗНФЛ в писмена форма относно:
 - наличието на условията и липсата на пречки за назначаването по чл.655, ал.1 и 2 ТЗ
 - участие в ТД като съдружник / акционер
 - изпълнение на длъжности ликвидатор, синдик и други платени;
- не е необходимо встъпване;
- назначава се от съда с решението за откриване на производство по несъстоятелност (чл. 21, ал. 1 ЗНФЛ) или с решението по чл. 36, ал. 2 ЗНФЛ за възобновяване на спряното по чл. 36, ал. 1 ЗНФЛ производство;
- вписване на данните за синдика в РН – име, телефон, адрес, електронен адрес, дата на назначаване и освобождаване;

Назначаване на ДСИ като синдик

- Ако в продължение на 1 месец не може да бъде назначен синдик, за такъв се назначава **ДСИ** от *района* на съда по несъстоятелността, който отговаря на изискванията по чл. 655, ал.1 - 4 и ал. 2 ТЗ (стаж по специалността мин. 5 години);
- - представя декларация по чл. 655, ал. 1, т. 1 - 4 и ал. 2 ТЗ (не се изисква съгласие);
 - вписване на данните му в РН – чл. 21, ал. 4, вр. чл. 19, ал. 3 ЗНФЛ
- - председателят на съответния ОС или министърът на правосъдието може да командирова друг съдебен изпълнител от друг съдебен район при незаета длъжност за ДСИ или при заета, но назначеният ДСИ е възпрепятстван да я изпълнява (и не може да бъде заместен от друг ДСИ от същия съд),– чл. 274, ал. 1 ЗСВ;
 - министърът на правосъдието може да възложи на съдия по вписванията от същия съд да изпълнява функциите на ДСИ - чл. 274, ал. 2 ЗСВ;
 - в РС, в който няма ДСИ, функциите на ДСИ се изпълняват от районен съдия, определен от председателя на съответния съд, като се уведомява министъра на правосъдието - чл. 264, ал. 4 ЗНФЛ.

Правомощия на синдика - общи положения

- **Общо изброяване** на правомощията в чл. 20 ЗНФЛ;
- Правомощията *по правило* са **не само права, но и задължения** на синдика;
- Задълженията на синдика **не са изчерпателно изброени**– чл. 20, ал. 1, т. 10 ЗНФЛ;
- Реалното осъществяване на всяко конкретно правомощие става при **достигане на фазата, в която то се упражнява** и в зависимост **от постановеното от съда** – чл. 20, ал. 2 ЗНФЛ;
- Не се предвижда възможност да упълномощава друго лице със своите права (отграничи от чл. 660, ал. 2 ТЗ);
- Длъжен е да **не разгласява сведенията и фактите**, които му са станали известни във връзка с осъществяване на правомощията му – чл. 24 ЗНФЛ, вр. чл. 662, ал.3 ТЗ;
- Синдикът не може да договаря от името на длъжника нито лично със себе си, нито със свързано с него лице – чл. 24 ЗНФЛ, вр. чл. 662, ал. 1 ТЗ).

Правомощия на синдика по чл.20 ЗНФЛ

- **Упражнява контрол върху сделките на длъжника – чл. 20, ал.1, т.1 , вр. чл. 37 ЗНФЛ;**
 - разрешение от синдика за **сключване на нови сделки (за управление и разпореждане с имуществото) и за плащанията** (изпълнение на парично задължение) - чл. 37, ал. 1 и чл. 41 ЗНФЛ (подобно на чл. 635, ал.1 ТЗ)
 - с **изключение** на изпълнение на **текущи задължения** (нововъзникнали задължения, а не стари преди ОПН) за задоволяване на жизнените потребности на длъжника (налице е примерно изброяване), но до размера на издръжката по чл. 12 ЗНФЛ; и сключването на нови сделки, свързани с възникването им; (не са посочени жизнените потребности на членовете на семейството на длъжника, които е длъжен да издържа);
 - ако сделките по чл. 37, ал. 1 ЗНФЛ са сключени без разрешение (то винаги е предварително; не е потвърждаване) на синдика, те са нищожни по отношение на кредиторите (**относителна нищожност**), а длъжникът е **недобросъвестен** (чл. 37, ал. 4 ЗНФЛ) и е налице основание за постановяване на решение по **чл. 86, ал. 1, т. 1 ЗНФЛ за прекратяване на производството по делото.**
 - за плащане на нововъзникнали задължения по чл. 41 ЗНФЛ, които не са за задоволяване на жизнените потребности на длъжника, или се излиза извън рамките на размера на издръжката по чл. 12 ЗНФЛ, е необходимо разрешение на синдика;
 - **плащане на нов дълг без дължимо разрешение** на синдика по чл. 37, ал. 1 ЗНФЛ, както и **плащане на стар дълг**– осъществява ФС на **чл. 9, ал. 1, т. 9, предл. 1-во ЗНФЛ** – длъжникът е недобросъвестен, тъй като не е изпълнил задължение, предвидено в ЗНФЛ.

Правомощия на синдика по чл.20 ЗНФЛ /продължение/

- **Издирва и уточнява имуществото** на длъжника - чл. 20, ал.1, т. 2 ЗНФЛ:
 - **Опис на имуществото – чл.52 ЗНФЛ**
 - в три дневен срок от назначаването синдикът започва извършването на опис (няма срок за приключване на описа);
 - предмет на описа са:
 - имущество – недвижими и движими вещи (отделно тези във владение на трети лица); вземания, пари, ценности, ценни книги и други
 - договори, по които страна е длъжникът;
 - представя описа в съда и го обявява в РН;
 - уведомява длъжника за започване извършването на описа;
 - правни последици на описа - синдикът отговаря за описаното имущество, освен ако не е предадено на длъжника или на трето лице за пазене;
 - допълнителен опис, ако се открие друго имущество (преставяне в съда и обявяване в РН)
 - от значение е за плана за погасяване;
 - от значение е за предявяване на исковете за защита на масата на несъстоятелност като например по чл. 108 ЗС и други.
 - от значение е за подготовката и извършването на осребряването на активите от масата на несъстоятелност;

Правомощия на синдика по чл.20 ЗНФЛ /продължение/

- Може да иска от съда **налагането на обезпечителни мерки** за обезпечаване на наличното имущество на длъжника – чл. **42** ЗНФЛ;
- Прави искане за вписване на общата възбрана в имотния регистър след обявяване в регистъра на решението за откриване на производството по несъстоятелност – чл. 42, ал. 2 ЗНФЛ

Правомощия на синдика /продължение/

- **Прекратяване договори**, по които страна е длъжникът, при предвидените в закона условия - чл. 20, ал. 1, т. 3, вр. чл. 49 ЗНФЛ.

Практика на ВКС по чл. 644, ал.1 ТЗ - решение № 212 от 19.01.2017 г. по т.д. № 3447/ 2015 г. на I т.о. и решение № 83 от 19.04.2017 г. по т.д. № 1458/2016 г. на I т. о. (искове по чл.19, ал.3 ЗЗД и прекратяване на договора от синдика по време на делото):

- специална законова хипотеза за прекратяване на договор, по който страна е длъжника, занапред (не е разваляне на договора и не е необходимо длъжникът да е изправна страна);

- синдикът по своя преценка (ирелевантни са мотивите на синдика) упражнява извънсъдебно потестативното право ;

- може да прекрати всеки вид договор, като единственото условие е да не е изпълнен изцяло или частично от насрещната страна (по чл.644 ТЗ – неизпълнение на която и да е страна); не и ако неизпълнението е само на длъжника;

- ирелевантно е какво е задължението на длъжника - парично / непарично; изискуемо / неизискуемо;

Правомощия на синдика /продължение/

- **Прекратяване договори (продължение):**
 - предизвестие от 15 дни , с изтичането му договорът се счита за прекратен;
 - целта е намаляване на задълженията на длъжника, обезпечени от масата на несъстоятелност, да се предотврати влошаване на финансовото му състояние.
 - насрещната страна има право на обезщетение за претърпените вреди (като кредитор с ново вземане ще може да участва в производството по несъстоятелност); това е последица от прекратяването на договора, а не основание за настъпването му.
- **Участва в производствата по делата на длъжника като негов представител** – чл. 20, ал. 1, т. 4 ЗНФЛ (съдебни и изпълнителни).
 - не представлява длъжника в производството по несъстоятелност

Правомощия на синдика

/продължение/

- **Събира паричните вземания** на длъжника и внася полученото в специалната сметка – чл. 20, ал. 1, т. 5 ЗНФЛ.
 - приема изпълнението на парично задължение към длъжника от вписване на решението за откриване на производство по несъстоятелност.
 - изпълнение на парично вземане за периода от датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност до вписването му може да се направи на длъжника само, ако изпълнителят е бил добросъвестен (не е знаел за откриването на производството) или ако даденото е влязло в масата на несъстоятелността - решение № **145** от 18.02.2016 г. по т.д. № 3149/2014 г. на I т.о. на ВКС по чл. 636 ТЗ.
 - при забава на внасянето на сумата в специалната сметка, синдикът дължи обезщетение в размер на законната лихва – чл. 24 ЗНФЛ, вр. чл. 663, ал. 2 ТЗ;

Правомощия на синдика

/продължение/

- **Разпорежда се с паричните суми от банковите сметки на длъжника с разрешение на съда, когато това се налага във връзка със запазване на неговото имущество- чл. 20, ал. 1, т. 6 ЗНФЛ;**
- **Уточнява кредиторите на длъжника и проверява техните вземания – т. 20, ал.1, т. 7 ЗНФЛ:**

Намира израз при:

- установяване служебно от синдика на вземанията, които подлежат на служебно вписване по чл. 44 ЗНФЛ
- съставяне на списъците на вземанията – чл. 45 ЗНФЛ;
- участието на синдика в производството по разглеждане на възражения срещу списъците по чл. 46 ЗНФЛ и при обжалване на решението по чл.47 ЗНФЛ;

Правомощия на синдика /продължение/

- **Предлага план за погасяване на задълженията на длъжника с негово съгласие - чл. 20, ал. 1, т. 8 ЗНФЛ,**
 - само право, но не и задължение на синдика;
 - само при съгласие на длъжника- чл. 54, ал. 1, изр. 2-ро ЗНФЛ;
 - в едномесечен срок от обявяването на решението по чл.47 ЗНФЛ на съда по несъстоятелността за одобряване на списъка на приетите вземания;
 - разноските за изготвянето на плана са за сметка на масата на несъстоятелност – чл.54, ал.3 ЗНФЛ.
- **Осребрява имуществото** от масата на несъстоятелността- чл. 20, ал. 1, т. 9 ЗНФЛ
 - Синдикът не може да придобие пряко или чрез друго лице имуществени права от масата на несъстоятелност (ограничението се отнася и за съпруга на синдика, роднините по права линия, по съребрена - до шеста степен и по сватовство- до трета степен) – чл. 24 ЗНФЛ, вр. чл. 662, ал. 2 ТЗ;
- **Други, предвидени от закона или възложени от съда действия** – чл. 20, ал. 2 ЗНФЛ - във връзка с всички производства и процедури, явяващи се част от делото по несъстоятелност, независимо от техния характер;

Отчетност на синдика- чл. 23 ЗНФЛ

Проявни форми на отчетността:

- **Водене на електронен дневник:**

- за действията, свързани с разпореждане на вещи и права от масата на несъстоятелността
- по образец в наредба на министъра на правосъдието;
- предоставя достъп до него при искане на съда, кредитор, длъжник;

- **Отчети:**

- на всеки три месеца за дейността на синдика на съда, синдика и събранието на кредиторите;
- отчет по конкретно поставен от съда въпрос, ако не е отразен в изготвените вече отчети.
- отчет по чл.84 ЗНФЛ при изчерпване на масата на несъстоятелност (с изключение на непродаваемите вещи)относно
 - цялостната дейност на синдика;
 - извършени разпределения на суми
 - останали неплатени вземания

Имуществена отговорност на синдика

- Дължи на длъжника и на кредиторите **обезщетение за виновно причинени им вреди** при осъществяване на правомощията му (без значение е формата на вината, като тя се презюмира) – чл. 24 ЗНФЛ, вр. чл. 663, ал. 3 ТЗ.
- Дължи и обезщетение в размер на **законната лихва за времето, през което е забавил внасянето на получените суми в банка** – чл. 24 ЗНФЛ, вр. чл. 663, ал. 2 ТЗ.
- Дължимата грижа е тази на **добрия търговец** – чл. 24 ЗНФЛ, вр. чл. 660, ал. 1 ТЗ
- От момента на **извършване на описа на имуществото на длъжника, синдикът отговаря за него**, освен ако е предадено за пазене на длъжника или на трети лица - чл. 52, ал. 2 ЗНФЛ
- Задължение за **застраховане** - чл. 24 ЗНФЛ, вр. чл. 663а, ал. 1 ТЗ. (да се изпълни в тридневен срок от избора, като представя в този срок пред съда препис от застрахователната полица)
 - застраховката е за времето, през което лицето е назначено за синдик *по конкретното производство*, за вредите, които могат да настъпят вследствие на виновно неизпълнение на задълженията му като синдик
 - минимален размер на застрахователната сума – по чл. 22 от Наредба № 1/27.06.2005г. за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиките

Налагане на глоби на синдика

- Основания – неизпълнение или лошо изпълнение на задълженията- чл. 663, ал. 1, изр. 1-во ТЗ, вр. чл. 24 ЗНФЛ;
- Максимален размер на глобата - на едномесечното възнаграждение на синдика за всеки отделен случай (нарушение) – чл. 663, ал. 1, изр. 1-во ТЗ, вр. чл. 24 ЗНФЛ (съответното възнаграждение / такса по ЗНФЛ в зависимост от дейността, с която е свързано нарушението);
- Молба на синдика до съда по несъстоятелността за отмяна на глобата, в 7-дневен срок от съобщението.
- Определението, с което се оставя без уважение молбата подлежи на обжалване от синдика с частна жалба пред съответния окръжен съд, чийто акт е окончателен – чл.663, ал.1, изр. 2 и 3 ТЗ, вр. чл.24 ЗНФЛ;

Основания за освобождаване на синдика по чл. 21, ал.3 ЗНФЛ, вр. чл. 657, ал. 1, т. 1-4, 6-7 и ал.2 ТЗ

- по писмено искане на синдика, отправено до съда (неприложимо за ДСИ);
- поставяне под запрещение;
- ако назначеният синдик престане да отговаря на изискванията по чл. 655, ал.1 и 2 ТЗ (при ДСИ на чл.655, ал.1, т.1-4 и ал.2 ТЗ);
- по искане на кредиторите, които притежават повече от половината от размера на вземанията;
- поради фактическа невъзможност да осъществява правомощията си;
- поради смърт;
- неизпълнение на задълженията му или с действията си застрашава интересите на кредитори или длъжника;

Възнаграждение на синдика

- Изпълнението на функции на синдик е **възмездно** - срещу заплащане на:
 - възнаграждения - когато синдик е лице от списъка на министъра на правосъдието;
 - държавни такси - когато синдик е ДСИ;
- Възнагражденията / държавните такси се дължат за конкретни видове действия, като размерът им се определя от закона (тарифа за таксите) или от съда – чл. 22, ал. 1 – 3 и ал. 6 ЗНФЛ.

Видове възнаграждения

- **Еднократно възнаграждение** по чл. 22, ал. 1 ЗНФЛ в размер на 1-на МРЗ се дължи при първо извършване на следните действия:
 - съставяне на списък на приетите вземания
 - изплаща се в 3-дневен срок от се одобряване по чл. 47 ЗНФЛ с решение от съда по несъстоятелността на списъка на вземанията - чл. 22, ал. 4, т. 1 ЗНФЛ;
 - извършване на опис на имуществото и установяване на масата на несъстоятелността
 - изплаща се в 3-дневен срок от обявяване в РН на описа по чл. 52, ал. 2 ЗНФЛ – чл. 22, ал. 4, т. 2 ЗНФЛ;
 - изготвяне и предлагане на план за погасяване на задълженията; само със съгласие на длъжника
 - изплаща се в 3-ри дневен срок от определението на съда за допускане по чл.56, ал.1 ЗНФЛ на плана за погасяване до разглеждане от Събранието на кредиторите- чл. 22, ал. 4, т. 1 ЗНФЛ);
 - изготвяне на сметка за разпределение
 - изплаща се в 3-дневен срок от одобряването на сметката за разпределение от съда по несъстоятелността;
- Плащането се извършва от специалната банкова сметка с разрешение на съда - чл.20, ал.1, т.6 ЗНФЛ
- При липса на парични средства – след осребряване на имущество и изготвяне на сметка за разпределение в поредност по чл.16, ал.1, т.3, вр. чл. 13, ал.1, т.2 ЗНФЛ – чл. 22, ал. 5, изр. 2-ро ЗНФЛ

Видове възнаграждения

- **Възнаграждение при осребряване на масата на несъстоятелността:**

- 2% от стойността на осребреното имущество - чл. 22, ал. 2 и 5 ЗНФЛ ;

- изплаща се винаги след влизане в сила на сметката за разпределение, с която се разпределят суми от осребрено имущество – поредност по чл. 16, ал. 1, т. 3, вр. чл. 13, ал. 1, т. 2 ЗНФЛ – чл. 22, ал. 5, изр. 1- во ЗНФЛ;

- **Допълнително възнаграждение на синдика по чл. 22, ал. 3 ЗНФЛ:**

- на части или като цяло за участието му в съдебни дела, по които страна е длъжникът;

- определя се от съда съобразно фактическата и правна сложност на делото и неговата продължителност;

- изплаща се винаги с влязла в сила сметка за разпределение от сумите от осребреното имущество - поредност по чл.16, ал.1, т.3, вр. чл. 13, ал. 1, т. 2 ЗНФЛ – чл. 22, ал. 5, изр. 1- во ЗНФЛ

Защита на правото на възнаграждение на синдика

- чрез обжалване на определението за одобрение на сметката за разпределение при изменението ѝ от съда по несъстоятелността;
- не е от значение, дали лицето е освободено или не от качеството му на синдик в конкретното производство.
- не е налице пречката по чл. 655, ал. 2, т. 3 вр. чл. 657, ал. 1, т. 3 ТЗ за осъществяване от лицето на правомощията му като синдик - определение № 52 от 27.01.2016г. по ч.т.д. № 3558 / 2015г. на ВКС, I Т.О.

Държавни такси при синдик ДСИ

- **Държавни такси се дължат** само за действията на ДСИ като синдик по чл. 22, ал. 1 ЗНФЛ – чл.22, ал.6, изр. 1-ро ЗНФЛ:
 - съставяне на списък на приетите вземания;
 - извършване на опис на имуществото и установяване на масата на несъстоятелността;
 - изготвяне и предлагане на план за погасяване на задълженията;
 - изготвяне на сметка за разпределение;
- **Размер на таксите:**
 - определя се в тарифа на МС;
- **Плащане на държавните такси:**
 - става от специалната сметка на длъжника по сметката на ДСИ с разрешение на съда в същите срокове, в което се заплащат възнагражденията на синдиците по чл.22, ал.4 ЗНФЛ;
 - при липса на парични средства – след осребряване на имущество и изготвяне на сметка за разпределение в поредност по чл.16, ал.1, т.3, вр. чл. 13, ал.1, т.1 ЗНФЛ – чл. 22, ал. 5, изр. 2-ро ЗНФЛ
- **Не се дължат такси или възнаграждения** (чл. 22, ал.6 ЗНФЛ) за:
 - осребряване на имуществото;
 - за участие в съдебни дела, по които страна е длъжникът;

Събрание на кредиторите

- **Задължителен орган** в производството по несъстоятелност
- Орган за защита на интересите на кредиторите.
- **Видове** събрания на кредиторите (с оглед правомощията на събранието т. е. с оглед законоустановения дневен ред – чл.18, ал.2 и чл.85 ЗНФЛ):
 - **Събрание на кредиторите за приемане на план за погасяване на задълженията- чл.18, ал.2 и чл.57-58 ЗНФЛ;**
 - **Заключително събрание на кредиторите – чл. 85 ЗНФЛ** (изслужва отчета на синдика по чл.84 ЗНФЛ; евентуални решения относно непродаваемите вещи; за предоставяне на длъжника на вещи и вземания с незначителна стойност и вземания, чието събиране би било значително затруднено)

Общи положения за събранията на кредиторите

- **Характер на производството** по провеждане на събранието - **съдебно, охранително.**
- **Председател – съдията докладчик,** и протоколист на събранието- съдебен секретар – чл.18, ал.4 ЗНФЛ.
- **Протокол за събранието:**
 - Съдържание: номер на делото, съд, име на длъжника; дата, час (начален и краен) и мястото на провеждане; явилите се участници и техните представители (органи или по пълномощие); недопуснатите до участие лица; направените предложения, начина на гласуване и резултата от гласуването; имената на председателя и протоколита.
 - официален свидетелстващ документ – чл.152 ГПК, вр. чл.29 ЗНФЛ
 - може да се проведе процедура по поправка на протокол по реда на чл. 151 ГПК, вр. чл. 29 ЗНФЛ.

Участници и свикване на Събрание на кредиторите

- **Участници в събранието:**

1.1. Кредиторите с приети вземания (безспорни вземания)- кредиторите имат право, но не и задължение да участват в събранията на кредиторите - чл.18, ал.1, изр. 1-во ЗНФЛ.

1.2. Кредитори, на които съдът е предоставил право на глас:

- със спорни вземания (неприети / приети вземания и спорът за съществуването им е още висящ), за които са представени убедителни писмени доказателства - чл.18, ал.1, изр. 2-ро ЗНФЛ;

- **Свикване на събрание:**

- след одобряване на първия списък на приетите вземания по чл.47 ЗНФЛ (на старите вземания)

- от съда по негов почин чрез покана – чл.18, ал.3, изр. 1-во, чл.56, ал.1 и чл.85, ал.1 ЗНФЛ (корективно тълкуване на изр.1-во на чл.18, ал.3 ЗНФЛ)

- поканата съдържа: номера на делото, името на длъжника, дневен ред, дата, час, място – чл.18, ал.3, изр. 2-ро ЗНФЛ

- поканата се обявява в РН 14 дни преди събранието – чл.18, ал.3, изр. 3-то ЗНФЛ;

- от обявяването на поканата се считат уведомени кредиторите, длъжникът и синдикът – чл. 18, ал.3, изр. 3-то ЗНФЛ

- синдикът - задължително участва в събранията на кредиторите, независимо от техния вид, като подпомага организирането им – чл. 18, ал.3, изр. 3-то ЗНФЛ.

Форма на участие на кредиторите в събранието. Участие чрез пълномощник

- **Участие на кредиторите в събранията:**

- винаги присъствено – лично или чрез пълномощник.
- изключение е налице при провеждане на събрание на кредиторите за гласуване на план за погасяване, където е допустима и неприсъствена форма на гласуване – с писмено изявление с нотариална заверка на подписа – чл. 58, ал.2 ЗНФЛ (така и чл. 70З, ал. 3 ТЗ).
- български търговци - ЮЛ и ЮЛНЦ - чл. 23, ал. 6 ЗТРРЮЛНЦ
- чуждестранни кредитори - ЮЛ - необходимо е да представят доказателства за правосубектност и за органичния им представител.

- **Участие на кредитора чрез пълномощник - чл.18, ал. 5 ЗНФЛ :**

- **изрично пълномощно** (не е необходимо да е лице по чл.32 ГПК);
- **форма:**
 - обикновена писмена – при представител адвокат или юрисконсулт
 - писмена с нотариална заверка на подписа – в останалите случаи;

Мнозинство за вземане на решение от СК

- С обикновено мнозинство от общия размер на приетите вземания (безспорните) и от вземанията, на които е предоставено право на глас – чл.18, ал. 6 и чл. 58, ал. 3 ЗНФЛ
- Мнозинството не се формира от размера на вземанията на присъстващите кредитори, независимо, че няма кворум – чл.18, ал.4 и 6 и чл.58, ал.3 ЗНФЛ

Действие на решението на събранието на кредиторите

- **Обвързващо действие на решението на СК по отношение на всички кредитори:**
 - гласували за решението;
 - присъствали на събранието, но не са упражнили правото си глас;
 - гласували против решението;
 - не са присъствали на събранието.
- **Решението на СК не подлежи на отмяна.**

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО